ZDRAVOTNICTVÍ A PRÁVO

PRÁVNÍ A DAŇOVÝ PRŮVODCE PRO ZDRAVOTNICTVÍ

4/2010

Dříve vyslovená přání

K aktuálním otázkám disciplinárního řízení

Možnosti nápravy narušování návštěv dětí

Poradenství pohřebních služeb pro pozůstalé

Problémy odškodnění škody na zdraví vzniklé při poskytování zdravotní péče z pohledu poskytovatelů zdravotní péče

Zdravotnictví a judikatura

OBSAH

HLAVNÍ TÉMATA:
Právní pozice pacienta
Zdravotnické komory a disciplinární řízení
Právní a praktické otázky pohřebnictví

EHBT

Poradenství pohřebních služeb pro pozůstalé

ThLic. Tomáš Kotrlý, Th.D.

Úvod

Pomoc a podporu pozůstalým může poskytnout prakticky kdokoliv, poradenství pro pozůstalé ale vyžaduje víc – poradce musí splňovat určité nároky. V západní Evropě, Severní Americe a Austrálii, kde je poradenství pro pozůstalé již plně etablované, existují školicí centra, specializované vzdělávací kurzy pro poradce a nabízena je pochopitelně i celostátně uznávaná zkouška.

V tomto článku získáte i základní informace o návrhu kvalifikačního a hodnotícího standardu dílčí kvalifikace Poradce v poradenství pro pozůstalé. Jeho cílem je umožnit zvýšení kvalifikace všem profesionálům v České republice, kteří již léta dobrovolně přispívají ke zkvalitnění života pozůstalých, jak proklamuje příloha k usnesení vlády č. 8/2008 Kvalita života ve stáří.

Představa samotné organizace pohřbu může u některých pozůstalých vyvolat vlnu chaosu a zmatku, zvláště nemají-li s praktickými kroky žádné zkušenosti. Na základě sesbíraných nabídek provozovatelů pohřebních služeb a provozovatelů veřejných pohřebišť v České republice si vám dovoluji nabídnout několik informací, které mohou být k užitku.

1. Dovolené způsoby zacházení s mrtvým lidským tělem

V zásadě neexistuje žádný důstojný způsob využití a odstranění lidských pozůstatků, ať je to tlení, zpopelnění, pitvání, mražení nebo plastinování. Všechny tyto způsoby jsou v jádru maličko nepříjemné. Je třeba pečlivě použít dobře zvolené eufemismy – pohřeb do země, kremace, lékařské potřeby, kryonizace, lidský exponát – aby se to dostalo do přijatelné roviny. Nejdříve je proto nutné upřesnit základní pojmy, se kterými se pozůstalí setkávají.

1.1. Pohřbení

Pohřbení se skládá se ze dvou samostatných právních úkonů a lidské práce: A. péče o mrtvé lidské tělo (thanatopraxe), B. ukládání mrtvého lidského těla.

Thanatopraxe spočívá v konečné úpravě a umytí těla, v uzavření tělesných otvorů, v oblečení do šatů nebo rubáše a v uložení do rakve. Konečná rakev s lidskými pozůstatky je poté uložena do hrobu nebo hrobky na veřejném nebo neveřejném pohřebišti nebo do žároviště krematoria.

Pohřbení dle písmena A. zajišťuje pohřební služba, případně provozovatel balzamace a konzervace, pohřbení dle písmena B. provádí hrobník a provozovatel krematoria. Zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o pohřebnictví), stanovuje další činnosti spojené s pohřbením, které smějí vykonávat pouze živnostníci s koncesí a provozovatelé veřejných pohřebišť (přeprava, přechodné uchovávání, výběr nájmu za hrobové místo apod.).

Rozhodnutí o tom, co uděláme pro tělo zemřelého z vlastní iniciativy a vlastním přičiněním, nám pohřbením není odepřeno. Soukromé pietní akty předcházející pohřbení a pohřeb doprovázející jsou v naší režii. Veřejné služby jsou nám připraveny pomoci.

Tip: Stejně jako rození, i umírání je možné doma.

Upozornění: Jiné způsoby pohřbení, jako například mražení nebo kompostování, nejsou v České republice dovoleny. Zpopelnění lidských pozůstatků, včetně potracených plodů, ve spalovně zdravotnického zařízení není pohřbením. Jde o likvidaci klinického odpadu. Hranice mezi likvidací biologického odpadu a pohřbením musí být dobře patrná.

1.2. Zásada pietní ochrany

Těla zemřelých nejsou subjektem žádných práv. Z teorie českého občanského práva plyne, že příbuzný zemřelého musí vždy ochranu požadovat pro sebe, ve svém vlastním zájmu. Není přípustné domáhat se žalobou ochrany ve smyslu § 15 občanského zákoníku pro jiného nebo pietní ochrany obecného zájmu (tzv. actio popularis v našem civilním procesu neexistuje). Podle citovaného ustanovení občanského zákoníku je tělo zemřelého integrální součástí osobnosti, a to po celou dobu, pokud jsou lidské pozůstatky člověka individualizovatelné.

Zásadním judikátem v pietní ochraně osobnosti je prozatím rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2008, sp. zn. 30 Cdo 3361/2007: *„Přes smrt fyzické osoby pravidelně u osob jí nejbližších přetrvávají vytvořená a prožívaná rodinná pouta ve formě piety, resp. kultu, přičemž jejich význam pro prakticky každou pozůstalou fyzickou osobu je nepopiratelný. Proto necitlivý neoprávněný zásah proti této chráněné sféře fyzické osoby představovaný znemožněním realizace práva na pietu je zásahem do soukromí, který podle*

okolností může odůvodnit potřebu ochrany pozůstalé fyzické osoby podle ustanovení § 11 násl. obč. zák. Je-li pak takovým zásahem současně např. znevážena samotná zemřelá fyzická osoba, pak přistupuje i možnost postmortální ochrany této osoby podle § 15 odst. 1 obč. zák. V daném případě zásah žalovaného spočívající ve zcela neopodstatněném zveřejnění fotografií zpodobňujících mimo jiné též ohořelé tělesné pozůstatky tragicky zesnulého syna žalobců neoprávněně postihl soukromí žalobců jako nejbližších pozůstalých v oblasti prožívání a realizace piety ve vztahu k zemřelému synovi. Je zřejmé, že tento neoprávněný zásah by byl jako závažný pociťován obecně.“

1.3. Veřejná pohřebiště

Z taxativního výčtu činností, které zahrnuje provozování veřejného pohřebiště, zajišťuje první čtyři klíčové činnosti hrobník:

- výkopové práce související s pohřbením nebo exhumací,
- pohřbívání lidských pozůstatků a lidských ostatků do hrobů nebo hrobek,
- provádění exhumací,
- ukládání, rozptyl a vsyp zpopelněných lidských pozůstatků,
- správa a údržba veřejného pohřebiště včetně komunikací a okolní zeleně,
- pronájem hrobových míst; vedení souvisejících evidencí.

Pokud si chce starosta do noci lámat hlavu se soudními procesy a negativní publicitou, nechá pozůstalé, ať si zajišťují otevírání hrobů na veřejném pohřebišti sami. Tohle je nejspíš nejneotřesitelnější tabu v provozování současných pohřebišť.

Tip: Databázi všech provozovaných veřejných a neveřejných pohřebišť vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR v roce 2006 a zveřejnilo na internetových stránkách portálu veřejné správy.

Upozornění: Neoprávněné otevření hrobu je trestným činem a evidence uren uložených na hřbitově je zákonná povinnost.

1.4. Krematoria

Zpopelnění lidských pozůstatků je dnes v České republice zajišťováno ve 27 krematoriích, která mají k dispozici 54 žárovišť.

Pohřeb žehem lze objednat přímo v jednom z těchto krematorií (ta v soukromých rukou jsou zvýrazněna kurzívou, zrušená podtržena): *Liberec 1918*, Praha-Olšany 1921, Pardubice 1923, Most 1924, Nymburk 1924, Ostrava (staré) 1925, České Budějovice 1925, Plzeň 1926, Brno 1930, Praha-Strašnice 1932, *Olomouc 1932*, Karlovy Vary 1933, Ústí nad Labem 1934, Semily 1937, Praha-Motol 1954, Ostrava (nové) 1969, Česká Třebová 1970, Most 1974, Blatná 1974, Jihlava 1976, *Zlín 1978*, Šumperk 1978, Jindřichův Hradec 1981, *Tábor 1982*, Klatovy 1985, Mělník 1985, Kladno 1992, Jaroměř 1994, Hrušovany u Chomutova 1995, *Hustopeče 1997*.

1.5. Darování těla pro vědu, výzkum a výuku

Nezištné darování těla po smrti pro lékařské potřeby je oprávněné a záslužné. Darovaná těla jsou na náklady zdravotnického zařízení po několika letech zpopelněna v krematoriu. Zpravidla je za ně sloužena jednou ročně ekumenická bohoslužba a rekviem.

Podmínky darování:

- darovací smlouva s konkrétním zdravotnickým zařízením (anatomickým ústavem),
- prokazatelný písemný souhlas zanechaný ve zdravotnické dokumentaci.

Tip: Rozhodnutí o tom, že tělo poskytneme pro lékařské potřeby, není konečné – lze je kdykoli odvolat.

Upozornění: Urna s popelem zemřelého bývá dodána příbuzným nejdříve po dvou letech od úmrtí. K úmrtí musí dojít na území České republiky; současně se zpravidla vyžaduje neporušení integrity těla dárce a vyrozumění anatomického ústavu do 48 hodin od okamžiku úmrtí.

Příklad z praxe: *Pořadatelé výstavy „Bodies“ v Praze (2007) a v Brně (2009) poukazovali na její vzdělávací charakter. Vystavování mrtvol mezi lékařské potřeby nikdy nepatřilo. Lze o tom uvažovat u úzce specializovaných muzeí, ve kterých je okruh návštěvníků omezen. Podle mého názoru pořadatelé výstavy Bodies veřejně podněcovali k trestným činům: hanobení lidských ostatků, nedovolené nakládání s odebranou lidskou tkání nebo orgánem, hromadné neplnění důležitých povinností uložených v zákoně o zdraví o péči lidu a zákoně o pohřebnictví (blíže viz Kotrlý Tomáš: Mrtvé tělo jako oběť komerčního zájmu, in: Zdravotnictví a právo 7–8/2009, s. 24–28).*

2. Pohřební obřad

Obřad doprovázející pohřbení patří mezi nejstarší právní obyčeje. Jsou s ním spojeny důležité přechodové rituály, ustanovení přirozeného, nepsaného a nezměnitelného zákona, nejdůležitější dary zemřelému a nejhlubší projevy vděčnosti a úcty k mrtvému lidskému tělu. Pohřební obřady umožňují doprovodit zemřelého na jeho poslední cestě, pochopit ztrátu blízkého člověka jako realitu a kondolovat příbuzným zemřelého. Dobře připravený pohřební obřad se může stát jednou z pronikavých a dojemných událostí několika let, v níž se v širším rodinném kruhu projeví hluboké přilnutí k zesnulé osobě a k jejímu poselství.

2.1. Tradiční forma pohřbu

Tradiční forma pohřbu uložením těla zemřelého do hrobu nebo hrobky má obvykle několik fází: oznámení pohřbu prostřednictvím parte, rozloučení s mrtvým u rakve v obřadní síni nebo na posvátném místě, smuteční průvod na hřbitov, rozloučení nad hrobem a pohřební

Poradenství pohřebních služeb pro pozůstalé

hostinu. Pohřeb jako náboženský úkon začíná ve chvíli, kdy se duchovní v předepsaném oděvu dostaví k rakvi zemřelého. Posvěcující služebná gesta církve nebo náboženské společnosti jsou stanovena především pro pomoc zemřelému silou veřejných modliteb, pro úctu projevenou jeho lidským pozůstatkům, které jsou ukládány do posvěcené země, jakož i pro útěchu pozůstalých z naděje jako znamení jejich společenství s církví nebo náboženskou společností. Sekulární pohřební obřad probíhá v krematoriu nebo v občanské obřadní síni, kde se pozůstalí symbolicky loučí se zesnulým přítomným v uzavřené rakvi. Je pronesen krátký proslov připomínající osobnost a život mrtvého, společně se v tichosti vyslechne několik hudebních skladeb, řečník poděkuje pozůstalým, a ti vzdálenější pak vyjadřují soustrast nejbližším pozůstalým stisknutím ruky.

3. Praktické kroky pozůstalých

Přestože je pohřebnictví profesionalizováno, mnoho úkonů musíme udělat sami. Na druhé straně nám zaneprázdněnost spojená s přípravou pohřbu znemožní podlehnout těžké situaci při ztrátě blízké osoby.

3.1. Úmrtí

Při úmrtí mimo zdravotnické zařízení je nutné zavolat praktického lékaře nebo lékaře služby první pomoci, který vystaví list o prohlídce mrtvého (tzv. ohledací list). Oznamovací povinnost má každý, kdo se o úmrtí dozvěděl nebo nalezl tělo mrtvého a neví, zda úmrtí již bylo oznámeno. Tato oznamovací povinnost je právně vymahatelná. Při úmrtí ve zdravotnickém zařízení nebo ústavu sociální péče ohledací list vystaví službu konající lékař, který rozhodne, zda je nutné zemřelého převézt na patologii.

Upozornění: Podle vládního návrhu zákona o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (srov. sněmovní tisk 688/0, část č. 1/23) se v rámci provedení prohlídky těla zemřelého připravila nová zákonná povinnost lékaře: provést označení těla zemřelého. V posledních letech dochází k nárůstu počtu záměn nebožtíků, které následně vedou k velké traumatizaci pozůstalých.

Tip: Stává se, že pohřební služba převezme zemřelého i bez vědomí pozůstalého, který bude zajišťovat pohřeb. To ale neznamená, že si tuto pohřební službu pro další úkony s pohřbením spojené musíme vybrat.

3.2. Kontaktování pohřební služby

Můžeme kontaktovat kteroukoli pohřební službu nezávisle na místě úmrtí. Jedním z kritérií výběru může být tzv. Znak kvality. Znak kvality na dobu určitou propůjčuje Sdružení pohřebnictví (www.pohrebnictvi.cz).

Účastníci na trhu služeb pohřebních, kremačních a hřbitovních jsou povinni řídit se příslušnými normami obchodního zákoníku o nekalé soutěži, klamavé reklamě, klamavém označování služeb, podplácení a zlehčování atd.

Upozornění: Zákon o pohřebnictví nedovoluje sjednávat pohřbení v prostorách zdravotnického zařízení nebo ústavu sociální péče. Tím se nerozumí výčet kontaktů na pohřební ústavy v místě dostupném. Předávání reklamních letáků, vizitek, nabídek třetími osobami, zejména pracovníky zařízení výše uvedených, za účelem šíření reklamy mezi pozůstalými nebo dokonce za účelem zprostředkování služeb konkrétní pohřební služby je neetické. Takové jednání hrubě porušuje Kodex cti Sdružení pohřebnictví.

3.3. Objednání pohřbu

U vybrané pohřební služby můžeme objednat nejen pohřbení, ale i převoz a úpravu těla zemřelého, různé druhy rakví, návrh a tisk parte, květinové dary, hudební doprovod, řečníka, pohřební hostinu, dopravu pozůstalých apod. K objednání pohřbu vezmeme do provozovny pohřební služby s sebou občanský průkaz zesnulé osoby (je-li k dispozici), občanský průkaz objednavatele pohřbu, rodný a oddací list zesnulé osoby (je-li k dispozici), oblečení pro zesnulého k uložení do rakve (prádlo a vrchní oblečení, nikoli obuv), fotografii zemřelé(ho) chceme-li ji použít např. na parte.

Tip: Prostřednictvím pohřební služby je možné objednat také různé náboženské úkony, duchovního, sakrální prostor s hudbou apod.

3.4. Objednání hrobového místa

Památku zemřelého by měli mít možnost po pohřbení uctít také ostatní příbuzní a osoby zemřelému blízké. K tomu slouží hrobové místo na veřejném pohřebišti.

Smlouva o nájmu hrobového místa musí mít písemnou formu. Uzavíráme ji nikoli s pohřební službou, ale s provozovatelem pohřebiště. Smlouva o nájmu musí obsahovat výši nájemného a výši úhrady za služby spojené s nájmem. Cena za nájem je splatná předem na celou dobu trvání nájmu, zpravidla na 10 let.

Upozornění: Náhrobek a další zařízení můžeme zřídit až po uzavření nájemní smlouvy, a to v souladu s řádem příslušného pohřebiště.

3.5. Oznámení pohřbu – parte

Parte je veřejné oznámení o úmrtí a pohřbu. Každý, kdo je jeho adresátem, je zpravidla považován za pozůstalého a měl by příbuzným zemřelého projevit soustrast.

Upozornění: V souvislosti s oznamováním úmrtí je zákonem o pohřebnictví pohřebním službám zakázáno uplatňovat jakékoli formy reklamy.

3.6. Úřední agendy

Smrt blízkého příbuzného bývá spojena i s vyřizováním řady praktických věcí (např. je třeba zrušit smluvní závazky zemřelého). V této situaci mohou pomoci zejména sociální odbor úřadu obce s rozšířenou působností

informacemi o případných sociálních dávkách a další pomoci, správa sociálního zabezpečení (přiznání vdovského, vdoveckého nebo sirotčího důchodu a další informace) a notář (vyřízení pozůstalosti a dědictví).

Upozornění: Pokud za smrt blízkého někdo nese odpovědnost (v případě trestného činu viník, v případě pracovního úrazu či nemoci z povolání zaměstnavatel atd.), vzniká nárok na odškodnění. Agendu peněžité pomoci obětem trestných činů vyřizuje Ministerstvo spravedlnosti ČR, odbor odškodňování.

4. Financování pohřbu

Financování pohřbu a zajištění hrobu pro blízkého člověka podle jeho poslední vůle patří k důležitým mravním povinnostem dědiců. Pokud se dostaneme do hmotné nouze, není hanbou požádat o pomoc příbuzné, přátele, obec a církev.

4.1. Pohřebné

Pohřebné je sociální dávkou ve výši 5000 Kč. Náleží osobě, která vypravila pohřeb nezaopatřenému dítěti nebo zemřelé osobě, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte.

Upozornění: Zemřelá osoba musí mít ke dni úmrtí trvalý pobyt na území ČR.

4.2. Pojištění pohřbu

Pojištění pohřbu si můžeme zajistit u některých českých pojišťoven. Účelem pojištění je zmírnit pozůstalým starosti s finančními prostředky na vypravení pohřbu. Prostředky na pohřeb jsou v pojišťovně v bezpečí, výplata peněz je vázána pouze na zajištění pohřbu a pojistné plnění nepodléhá dědickému řízení.

4.3. Pohřeb na splátky

Někteří provozovatelé pohřební služby poskytují pohřeb na splátky bez navýšení ceny. Splátky lze zpravidla rozložit od 12 do 24 měsíců dle individuální dohody.

4.4. Dědictví státu

Stejně jako dědic odpovídá i stát v případě odúmrtě za přiměřené náklady pohřbu zůstavitele. Náhradu přiměřených nákladů spojených s pohřbem tvoří výdaje účtované za pohřeb, hřbitovní poplatky, výdaje na zřízení pomníku nebo desky do výše 20 000 Kč, výdaje na úpravu pomníku nebo desky, dále cestovní výlohy, jedna třetina obvyklých výdajů na smuteční ošacení osobám blízkým. Při pohřbení uložením do hrobu stát hradí nájem za hrobové místo.

4.5. Nechce-li nikdo vypravit pohřeb

Pohřbívací povinnost má v takovém případě obec. Toto sociální pohřbení je hrazené z rozpočtů obcí. Obec má právo na úhradu účelně vynaložených nákladů na pohřbení vůči dědicům zemřelého.

4.6. Pohřeb bez obřadu

Nárůst bezobřadových pohřbů a pohřbů na náklad obce souvisí s rozmachem kremace ve 20. století a se zrušením plošného pohřebného v roce 2008.

Jedná se za prvé o zpopelnění lidských pozůstatků v žárovišti krematoria v bezobřadové rakvi, bez zaslání parte, bez pronajmutí obřadní síně. Rozloučení se koná v úzkém rodinném kruhu během uložení urny doma nebo na pohřebišti.

Za druhé může jít o pietní akt s obřadem v krematoriu, ale nikdo z pozůstalých si urnu z krematoria nevyzvedne. Po roce dojde k anonymnímu smísení popela v obecním hrobě na veřejném pohřebišti. Smísení popela s ostatním popelem zajišťuje hrobník bez přítomnosti pozůstalých.

Za třetí dochází ke kombinaci výše uvedených bodů, při které chybí jakékoli rozloučení a pozůstalí se nedozvědí ani číslo hrobového místa svého zemřelého předka, ani adresu pohřebiště, kde se žárový hrob nachází.

5. Svépomoc ve smutku a žalu

Období intenzivního zármutku a truchlení po smrti blízkého člověka je náročné. Psycholožka Naděžda Špatenková ve své knize Poradenství pro pozůstalé (Grada 2008) doporučuje řídit se tímto desaterem pro pozůstalé:

- Zapojte se do přípravy pohřbu.
- Věnujte pozornost tomu, co jíte.
- Zachovejte, pokud možno, normální režim.
- Posuďte svůj zdravotní stav.
- Hovořte o zemřelé osobě.
- Dovolte si truchlit.
- Udělejte si čas na truchlení.
- Dovolte si zlostné pocity.
- Dovolte druhým, aby vám pomáhali.
- Nebojte se vyhledat pomoc.

5.1. Poradenství pro pozůstalé

Je výhodné, pokud se v rodině nebo mezi přáteli nachází někdo, kdo nám může poskytnout svoji pomoc nebo radu a aktivně se zapojit do přípravy pohřbu. Pokud nemáme znalou osobu ve svém okolí, měli bychom mít možnost prokonzultovat potřebné aktivity s někým, kdo má o těchto záležitostech povědomí.

Kvalifikované poradenství ohledně organizace pohřbu a nájmu hrobu poskytují pracovníci pohřební služby a pracovníci veřejného pohřebiště. Kvalifikované poradenství ohledně vyrovnání se smutkem a žalem zajistí lékaři, psychologové, duchovní a poradci v poradenství pro pozůstalé.

5.2. Poradce pro pozůstalé

Ministerstvo pro místní rozvoj, které je dle kompetenčního zákona ústředním orgánem státní správy na úseku pohřebnictví, coby metodický a řídící orgán, schválilo v únoru 2010 návrh kvalifikačního a hodnotícího

Poradenství pohřebních služeb pro pozůstalé

standardu Poradce v poradenství pro pozůstalé respektující zákonnost, citlivost vůči kulturní a osobní odlišnosti při truchlení, spolusdílení (spolunesení), duchovní rozměr smrti, přiměřenost pietního chování, návaznost služeb, důstojnost umírání i truchlení.

Návrh standardu dílčí kvalifikace Poradce v poradenství pro pozůstalé je k dispozici na kontaktech uvedených v závěru tohoto článku. Je učen pro úspěšné laiky, aby stát ocenil jejich kvalitu v pomoci pozůstalým. Po svém publikování v Národní soustavě kvalifikací v roce 2011 se má stát vodítkem pro vlastní odborný růst provozovatelů služeb v pohřebnictví. Pozůstalí získají znalejší, kompetentnější a postojově zralejší poradce. Zaměstnavatelé, především velké obce a pohřební služby, ale i ústavy sociální péče, zdravotnická zařízení nebo hospice, získají kritéria pro hodnocení svých zaměstnanců.

6. Standard Poradce v poradenství pro pozůstalé

Tvorba standardu v letech 2008–2010 pod záštitou Ministerstva pro místní rozvoj spočívala na uváženém rozhodnutí právníků, psychologů a pracovníků v pohřebnictví o tom, jak nejvíce prospět pozůstalým a jejich situaci ve společnosti. Pracovní skupina pro tvorbu standardů v poradenství pro pozůstalé při Ministerstvu pro místní rozvoj je složena z těchto odborníků: PhDr. Naděžda Špatenková, Ph.D (katedra sociologie a andragogiky FF UP, vedoucí pracovní skupiny), PhDr. Bohumila Baštecká (vedoucí pracovní skupiny pro vytváření standardů psychosociální krizové pomoci při Generálním ředitelství Hasičského záchranného sboru MV), Julius Mlčoch (ředitel Pohřebního ústavu hl. m. Prahy), Miluše Vondrušková (předsedkyně Českého sdružení obětí dopravních nehod), Bc. Radka Adamcová (mobilní hospic Ondráček), Martina Hráská (předsedkyně občanského sdružení Dlouhá cesta), Maria Stejskalová (správkyně veřejného pohřebiště v Říčanech u Prahy), Dagmar Tisovská (předsedkyně hospicového hnutí Tábor), Lucie Přádová (hospicové občanské sdružení Cesta domů), Mgr. Petra Vitoušová (prezidentka Bílého kruhu bezpečí), ThLic. Tomáš Kotrlý, Th.D. (odbor legislativně právní MMR).

Základními kritérii pro hodnocení uchazeče o pozici poradce v poradenství pro pozůstalé jsou rozvíjení účinné komunikace, podpory a doprovázení pozůstalých, aplikace principů poradenství pro pozůstalé, usnadňování nekomplikovaného truchlení, poznání a řešení rizikových faktorů komplikovaného truchlení. Uchazeč musí absolvovat zkoušku, která se skládá z praktické a teoretické části a probíhá zpravidla před dvěma autorizovanými osobami.

Autorizovaná osoba musí mít nejméně vysokoškolské vzdělání bakalářského studijního programu a současně musí splňovat jednu z následujících variant požadavků: alespoň 4 roky praxe psychologického nebo 6 let praxe sociálně právního či jinak pomáhajícího poradce v sociálních, zdravotnických či pohřebních službách, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Výše úhrady za zkoušku je v rozmezí 4 000 až 10 000 Kč bez DPH. Konkrétní výši úhrady za zkoušku uvádějí jednotlivé autorizované osoby.

Tip: Podrobnější informace poskytne odbor legislativně právní, Ministerstvo pro místní rozvoj, Staroměstské nám. 6, 110 15 Praha 1, e-mail: pohrebnictvi@mmr.cz.

Tip: Další informace o poradenství pro pozůstalé – www.mmr.cz/Pohrebnictvi/Koncepce-Strategie; o úmrtí a pohřbech – www.pohreb.cz; o pohřebištích a hrobech – www.pohrebiste.cz.

Shrnutí

Autor v průřezovém informativním článku poukazuje na závažné právní a psychické následky spojené s úmrtím, pohřbením a uložením ostatků zemřelých, které nemůžeme podceňovat. Měli bychom důsledně dbát na to, abychom jednak zajistili řádný pohřeb a současně umožnili uctění památky zemřelých také ostatním příbuzným i osobám blízkým. Proto je třeba přikládat váhu především takovým právním úkonům, jako je objednání pohřbu a pronájem hrobového místa. Přes vážnost tématu konce života a následného truchlení je z poradenství pro pozůstalé cítit naděje, že smrtí vše nekončí.

Ekologické publikace z produkce Havlíček Brain Team

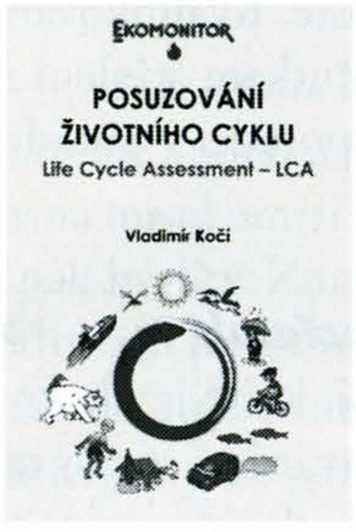

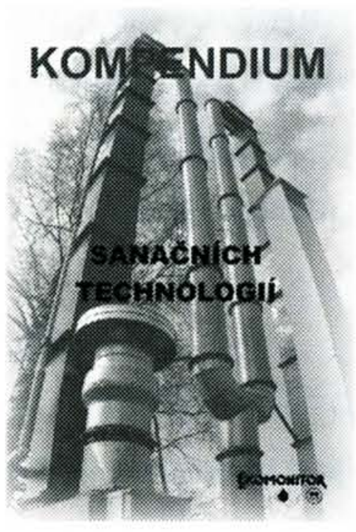

Tyto publikace můžete koupit ve firmě Ekomonitor – Vodní zdroje, Chrudim